

Asia: VN/1258/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi sekä sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta

1. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain lukua 7 Palkkatuki koskevat kysymykset

1 § Palkkatuki (sis. palkkatuen määritelmän)

- Lisättäisiin palkkatuen tarkoitukseen vammaisten ja pitkäaikaissairaiden sekä 60 vuotta täyttäneiden pitkäaikaistyöttömien työn saannin ja työelämään osallisuuden lisääminen.

-

2 § Palkkatuen yleiset edellytykset

- Rajattaisiin palkkatuetun työn kohderyhmää

Uusi rajaus tulee jossain määrin supistamaan kohderyhmää, jonka työllistämässä palkkatukea jatkossa voi hyödyntää. Pidämme kuitenkin perusteltuna, että tuki rajataan heikossa työmarkkina-
asemassa olevien henkilöiden työllistymisen edistämisen tueksi.

3 § Työnantajaan liittyvät palkkatuen edellytykset

- Työnantajiin lisättäisiin hyvinvointialue ja poistettaisiin luonnollinen henkilö, joka ei harjoita taloudellista toimintaa (kotitalous)
- Tuotannollisista tai taloudellisista syistä viimeisten 12 kuukauden aikana irtisanoneelle työnantajalle tuki voitaisiin myöntää, jos tämä on ottanut saman määrän henkilöitä työhön irtisanomisen jälkeen
- Palkkatukea ei myönnettäisi uudestaan työnantajalle saman henkilön palkkaamiseen poikkeuksena vamman tai sairauden perusteella, oppisopimuskoulutukseen tai 60 vuotta täyttäneen pitkäaikaistyöttömän työllistämiseen myönnetty tuki tietyin edellytyksin

Pidämme esitettyjä muutoksia perusteltuina. Kannatamme erityisesti tuta-perusteella irtisanoneeseen työnantajaan kohdistuneen rajoituksen lieventämistä. On kohtuutonta, että nykyisin palkkatuen ehdoissa on "12 kuukauden takaisinottovelvoite", kun työsopimuslaissa velvoite on kuukausia lyhyempi. Toivoisimme kuitenkin tältä osin vielä itse pykälätekstiä täsmennettäväksi. Vaikka asia toki ilmenee perusteluista, saattaa pelkkää pykälää lukeva henkilö saada käsityksen, ettei edeltävän 12 kuukauden aikana tuotannollisella tai taloudellisella perusteella irtisanoneella työnantajalla ole missään tilanteessa oikeutta palkkatukeen.

5 § Palkkatuella katettavat palkkakustannukset

- **Työnantajan sivukuluja ja lomarahaa ei jatkossa luettaisi palkkatuella katettaviin kustannuksiin**
- **Muita tarkennuksia tukikelpoisten kustannusten määritelmään**

Työntekijästä työnantajalle aiheutuvat suorat kustannukset ovat vieläkin suuremmat, kun pelkästään bruttopalkka ja palkan sivukulut. Ehdotetut muutokset tulevatkin joissain tilanteissa pienentämään palkkatuen tasoa ja siten vaikuttamaan heikentävästi työnantajien halukkuuteen työllistää palkkatukea hyödyntäen. Toisaalta tuen määrään tehtävät muutokset tulevat kompensoimaan palkkatuella katettaviin palkkakustannuksiin tehtäviä muutoksia ja joissain tilanteissa työnantajalle maksettava palkkatuki tulee olemaan jopa suurempi, kun nykysääntelyllä. Kokonaisuutena 5 ja 6 §:n tehtävien muutosten vaikutukset kumoavat toisensa kuitenkin siinä määrin, etteivät ne yhdessä todennäköisesti vaikuta kovinkaan merkittävästi suuntaan tai toiseen työnantajien halukkuuteen työllistää palkkatukea käyttäen.

6 § Palkkatuen määrä ja kesto

- **Tuen määrä olisi työttömyyden kestosta riippumatta 50 % palkkakustannuksista**
- **Tuen kesto 5 tai 10 kuukautta, kuitenkin enintään työsuhteen pituinen**
- **Palkkatuki voitaisiin myöntää uudelleen toiselle työnantajalle heti edellisen palkkatukijakson päätyttyä, jos henkilö kuuluisi edelleen palkkatuen kohderyhmään ja tuen myöntäminen olisi tarkoituksenmukaista**

Kts. edellinen

7 § Palkkatuki alentuneesti työkykyisen palkkaamiseen

- **Tuen määrä olisi 70 prosenttia palkkakustannuksista**
- **Tuki myönnettäisiin 10 kuukauden ajaksi sillä perusteella, että vamma tai sairaus vaikeuttaa huomattavasti sopivan työn saamista**
- **Tukea voitaisiin jatkaa samalla työnantajalla tietyin edellytyksin enintään 24 kuukauden jaksoissa.**

8 § 100 prosentin palkkatuki

- Tuki myönnettäisiin 10 kuukaudeksi. Tukikelpoisia palkkakustannuksia korotettaisiin kertoimella 1,23 työnantajan sivukulujen kattamiseksi laskennallisesti.
- 100 prosentin palkkatuki olisi mahdollinen kaikille yhdistyksille, säätiöille ja rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille
- Jos työnantajan toiminnalla on työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, 100 prosentin palkkatuki myönnettäisiin de minimis -tukena. Muussa tapauksessa tuki olisi EU:n valtioneuvoston ulkopuolista tukea. Arvioinnin kriteereistä säädettäisiin erikseen valtioneuvoston asetuksella.

-

10 § Palkkatuki oppisopimuskoulutukseen

- Palkkatuen määrä oppisopimuskoulutuksessa olisi 50 % ja pysyisi samana koko koulutuksen keston ajan
- Palkkatukea myönnettäessä tuki olisi mitoitettava koko sille ajalle, jonka työ- ja elinkeinotoimisto arvioi tarkoituksenmukaiseksi.
- Tukea voitaisiin jatkaa, jos henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukainen oppisopimuskoulutuksen kesto muuttuu koulutuksen aikana

-

11 § Tuella palkatun siirtäminen

- Edelleen siirtämisestä tehtäisiin erillinen päätös ja säädettäisiin edellytykset edelleen siirtämiselle

-

2. Huomioita lukuun 7a 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuki

Huomioita 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuesta (luku 7a, uusi luku)

- Tuki on uusi
- Tuki myönnettäisiin ilman tarkoituksenmukaisuusharkintaa, jos laissa säädetyt edellytykset täyttyvät.
- Tukea maksettaisiin 70 prosenttia tukikelpoisista palkkakustannuksista 10 kuukaudelta, kuitenkin enintään työsuhteen keston ajalta.
- Tukikelpoisina kustannuksina pidettäisiin samoja palkkakustannuksia kuin palkkatuetussa työssä.

Esityksen tavoitteena on yksinkertaistaa järjestelmää. Uuden, rajatulle ryhmälle kohdistetun tuen käyttöönotto tulee nähdäksemme kuitenkin monimutkaistamaan tilannetta.

3. Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

Huomiot elinkeinotoiminnan käsitteen muutoksiin

- **Työvoimakoulutuksen yhteishankinta (5 luku 7§) ja työolosuhteiden järjestelytuki (10 luku 3§)**
- **Työllisyyspoliittinen-avustus (säädetäisiin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetulla asetuksella)**
- **Työsopimuslain 13 luvun 6 §:n 2 momentin 2 kohdan muuttaminen**

-

4. Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

Huomiot sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamiseen

Kannatamme lain kumoamista.

5. Huomiot julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain muihin lukuihin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

Kommentit julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista annetun lain lukuihin 1, 2, 3, 11, 12, 13 ja 14, 7 luvun 4, 9 ja 12-15 §:iin ehdotettuihin muutoksiin tai esitysluonnoksen liitelakeihin

- **Mainittuihin lukuihin ja lakeihin on tehty vähäisiä tai teknisiä muutoksia.**

-

6. Yleiset huomiot

Yleiset huomiot:

- Huomiot ehdotetun sääntelyn suhteesta hyvään hallintoon ja perustuslakiin**
- Huomiot esitysluonnoksen vaikutusarvioinnista**
- Muuta kommentoitavaa**

Esityksen tavoitteena on lisätä palkkatuen käyttöä erityisesti yrityksissä. Tavoitteena on vähentää byrokratiaa yksinkertaistamalla palkkatukijärjestelmää siten, että järjestelmä olisi ennakoitavampi ja palkkatuen myöntö- ja maksatusprosessi nopeampi ja houkuttelisi erityisesti yrityksiä palkkaamaan työttömiä työnhakijoita palkkatuella nykyistä enemmän. Katsomme, että vaikka ehdotetut muutokset jossain määrin järjestelmää yksinkertaistavatkin, on esityksessä myös toiseen suuntaan

järjestelmää vievä muutosehdotus uudesta 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuesta. Ehdotetut muutokset ja niissä tehdyt uudet selkeät rajaukset tuen myöntämisen ehdoista saattavat nopeuttaa palkkatuen myöntämisprosessia. Yritysten halukkuuteen hyödyntää palkkatukea vaikuttaa kokemuksemme mukaan eniten se, miten automaattiseksi haku- ja maksatusprosessi on mahdollista tehdä. Palkkatuella katettaviin palkkakustannuksiin tehdyt muutokset voivat varmasti parhaimmillaan edistää tulorekisterin avulla tapahtuvaa prosessin automatisointia, joskin vaikuttavat myös osissa tilanteissa maksettavaa palkkatukea pienentävästi. Merkittävä lisäys palkkatuen käyttöön erityisesti pienemmissä yrityksissä on kuitenkin tehtävissä ainoastaan työnantajan hallinnollista taakkaa prosessissa keventämällä ja maksatusprosessia automatisoimalla.

Hellsten Harri
Suomen Yrittäjät ry